

foarsvæsen paa en ubegribelig Maade havde overfæst, hvad jeg synes maatte være meget let at bemærke. Seg forstaar til Gæmpel ikke, naar man uafselvlig taler om, hvor nødvendigt det er, og hvilken uforsigtig Bligt det er at sørge for, at vi under eventuelle Krigsforhold kunde møde vor Fjende med lige Vaaben, og at vi ikke sende vore Stridsmænd i Kampen med ubrugelige Vaaben — jeg forstaar ikke, siger jeg, hvorledes vi da kunne finde Trøst og Beroligelse ved en Uddannelse af vore Soldater i saa Maaneder, naar de Krigsmagter, som have den overveieende Magt, og ogsaa den, med hvilken der er nærmest Udfigt til at komme til at maale Styrke, tro, at en Uddannelse paa flere Aar ere uafselvlig nødvendig. Seg forstaar heller ikke den Obselhed, som gjør, at vi med vore ringe Midler ville uddanne Mæster af Rekruter, for hvilke vi ikke kunne finde nogen fornuftig Anvendelse i de tilstedeværende Kammer, og jeg vil maaffø detil endnu sige — skjøndt jeg her indrømmer, at jeg paa ingen Maade har en saa sikker Formening om, at der kan være gjort nogen Feil —, at det er muligt, at vi ikke tilstrækkelig have havt Opmærksomheden henvendt paa efter Evne at forstærke vort Forsvar af Kjøbenhavn mod Sjøiden; thi det er sikkert, at, er der nogen Fare, som let kan komme over os, og nogen Fare, som det staar i vor Magt ibetmindste tilbøielig at værges os imod, da er det den, at en fjendelig Flaade kan lægge sig udenfor Kjøbenhavn og nedstøde Byen. Men det er hverken her Tid til eller paa nogen Maade noget Raad, som jeg skulde føle mig opfordret til at paatage mig, at undertafte vort Forsvarsvæsen i og for sig en videregaaende, dybere og mere udtømmende Kritik. Det tilkommer ikke mig, og det vil jeg ikke gjøre; men der er en Side, jeg føler mig kaldet til at tage Ordet for, og det er den rent finansielle Side af Forsvarsvæsenet. Den tror jeg mig berettiget til at tale om, og det er den, som jeg vil noget nærmere dvæle ved. Jeg veed vel, at finansielle Undersøgelser, finansielle Spørgsmaal ere ikke populære, at man i Reglen ikke ønsker i Repræsentationen at beskæftige sig med den Art af Spørgsmaal. Man vil maaffø tro eller synes, at jeg her udtaler noget høist Urimeeligt, da vi have det levende Vidnesbyrd for os om, med hvilken Sver, hvilken varm Interesse man netop beskæftiger sig med dette Spørgsmaal. Har man ikke i fjer Maaneder med rastløs Flid tilveiebragt dette Lovforslag, som jeg holder i Haanden? Ja, mine Herrer! men de finansielle Spørgsmaal ere ikke blevne behandlede; man har fordybet sig i Mæster af Enteltheder; man har vendt og dreiet paa den enkelte Bevilling paa 100 Rigsdaler, men man har ikke opfattet sig til paa nogenformhelt Maade at ville drage det finansielle Spørgsmaal frem. Det Spørgsmaal, hvad Millionerne gavne til, om der er nogenformhelt Forbindelse mellem det Gode, der muligvis i en

eller anden Retning kan opnaas ved at anvende Millionerne, og det Offer, man gjør, saadanne Spørgsmaal have vi ikke Smag for, dem vise vi bort fra os og have faaet en Bane, som er bleven til vor anden Natur, til at betragte dem som aldeles ørkesløse. Lad mig give en forklarende Anthyndning af, hvad jeg mener. Der siges, at en fast Bro over Limfjorden vil tilveiebringe en lettere Forbindelse mellem den Jernbanestump, der ligger Nord for Limfjorden, og den Syd for liggende Del, og det er jo utvivlsomt sandt; det er virkelig Tilfældet, at denne Forbindelse paa den Maade vil lettes meget betydelig; men om det koster 100,000 Rd. eller 1,000,000 Rd., eller hvad det koster, bryder man sig slet ikke om. At forsøge paa at opstille nogetformhelt Skjøn om, hvilke Fordele — og her er det jo materielle Fordele, der er Tale om, som virkelig kunde underkastes en saadan Drøftelse — der opnaaedes ved de Hundredtusind eller ved Millioner, om Forholdet mellem disse Fordele og det Offer, man gjør, det bryder man sig ikke om. Man har stor Sanskelighed i Rigsdagen, naar man vil være ved en Post, der medfører Udgifter paa Hundreder; der bliver Kritiken skræmmet op, der kommer den i stærk Bevægelse, og man indvikler sig i en meget langvarig Kamp; med Tusinder gaar det lettere og med Millioner endnu meget lettere. Det er derfor en ganske rigtig Taktik, som vor Krigsbestyrelse har fulgt: istedetfor at kæmpe om Tusinder, træder den op med 10 Millioner, med 15 Millioner, med 30 Millioner, og paa den Maade vil den ganske sikkert kunne vente at opnaa store Resultater. Den simple Sandhed, at man gjerne hver Dag kunde, naar Galt skulde være, kaste 100 Rigsdaler ud af Vinduet, naar man blot i Aarets Løb paa en Million faae sig i Stand til at spare et Par Procenter, er endnu ikke gaaet op. Smidleritid, disse finansielle Forhold have ikke desto mindre, hvad enten vi ønske at beskæftige os med dem eller ikke, dog deres alvorlige Betydning. Ganske vist befunde vi os for Dieblittet i en saa lykkelig finansiell Udvikling, at der ikke er nogen Fare paa Jærde for, at vi nu ikke skulde kunne dække Udgifter, der ere fornødne, og en Del til; men vi maa dog huske paa, mine Herrer, at det er ikke mange Aar siden — jeg i det Mindste har en klar Erindring derom —, at vi hørte en Finantsminister skildre os med meget levende Farver, hvor sørgelig Tilstanden var, og hvor aldeles uafselvlig nødvendigt det var, at vi vedtoge en extraordinær Lov af en meget mislig Karakter, dersom vi vilde undgaa de finansielle Ulemper (En Stemme: Vi fik den ikke!). Ja, lykkeligvis spaaede han galt; men Sandheden er dog den, at man i de lykkelige Aar, som man med Taknemlighed skal modtage, er forpligtet til at høde paa, hvad tidligere Tidens Uheld have medført, og som bør genoprettes. Vi bør ikke glemme, at vi før den